ICCV au beneficiat, într-o formă sau alta, de îndrumarea și sprijinul său. Cei care l-au cunoscut vor reține seriozitatea, sobrietatea, profesionalismul și rigoarea metodologică cu care aborda orice demers de cercetare, precum și răbdarea cu care îi îndruma pe doctoranzii și tinerii cercetători aflați la început de drum.

Plecarea dintre noi a profesorului Ioan Mărginean a reprezentat un moment de profundă tristețe pentru Institutul de Cercetare a Calității Vieții. Moștenirea sa rămâne însă prezentă în programele de cercetare pe care le-a inițiat și coordonat, în standardele profesionale pe care le-a impus și în parcursul științific al celor pe care i-a format.

# IOAN MĂRGINEAN, UN SOCIOLOG DE VÂRF ÎN METODOLOGIA CERCETĂRII ȘI ANALIZEI EMPIRICE A CALITĂȚII VIEȚII

**CĂTĂLIN ZAMFIR**

Am în față o carte pe care o pot considera monumentală: *Enciclopedia calității vieții în România*. Coordonatori: Ioan Mărginean și Iuliana Precupețu, 480 pagini, Editura Academiei, 2019, realizată de 15 cercetători din Institutul de Cercetare a Calității Vieții. Lucrarea prezintă sinteza analizelor făcute de la întemeierea institutului pe o temă nouă pe plan mondial.

Răsfoind-o, sunt emoționat. Fiind cercetător la Institutul de Cercetări Sociale (ISR) din Ann Arbor, Michigan (1973−1974), am cunoscut un grup de specialiști americani care încercau să lanseze o paradigmă sociologică a calității vieții. Tema nu era nouă în gândirea occidentală, dar era complet nouă în sociologie. Se pregătea o largă cercetare empirică sociologică pe această temă. Cartea specialiștilor americani a fost publicată după câțiva ani. Ciudat pentru știință: prăbușirea relațiilor de colaborare cu Occidentul a făcut doar să „știu" că s-a publicat această carte, dar nu am putut să o citesc.

Am revenit în România cu metodologia cercetării empirice elaborată de colegii americani. În Europa, tema Calității Vieții nu era asimilată în sociologie și, evident, nici în România. De la început, am fost captivat de această direcție nouă și am căutat să citesc cât am putut. Am publicat o carte, împreună cu alți cinci colegi, *Indicatori și surse de variație a calității vieții* (188 pagini, Editura Academiei, 1984), în care prezentam ceea ce am considerat a fi paradigma sociologică a

**Adresa de corespondență a autorului**: **Cătălin ZAMFIR,** Academician, Academia Română, Director onorific la Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sector 5, 050711, București, România, e-mail: catalin.basarab@gmail.com.

calității vieții și, în detaliu, metodologia cercetării empirice și analizarea datelor obținute.

Am reușit, la sfârșitul anilor '70, să fac o cercetare empirică pe un lot de aproximativ 1800 de persoane, fără pretenția de reprezentativitate, dar suficient de larg pentru a permite analize empirice asupra relațiilor dintre principalii indicatori. Rezultatele mi s-au părut foarte interesante. Aveam manuscrisul, dar nicio editură a vremii nu a vrut să îl publice. Părea foarte ciudat din toate punctele de vedere. Dar am obținut un sprijin neașteptat de la economistul Tudorel Postolache. I-a plăcut cartea și a reușit, prin relații personale, să o publice. Cred că a fost a doua carte sociologică despre calitatea vieții publicată în lume: în SUA și în România.

Impactul ei a fost foarte important și în alt domeniu. În 1990, chiar pe 2 ianuarie, tot cu sprijinul lui Tudorel Postolache, s-a înființat Institutul de Cercetare a Calității Vieții. Se pare că a fost primul mare institut din lume pe această temă: 130 de posturi de cercetare din care, dacă îmi amintesc bine, 65 erau deja ocupate. Impactul acestui gest este ilustrat de faptul că și acum, la 35 de ani de la înființare, Institutul de Cercetare a Calității Vieții este cel mai mare institut din domeniul social din România.

Ca director al institutului, l-am cooptat pe Ioan Mărginean, un sociolog de vârf, care a preluat domeniul calității vieții. A fost o alegere foarte bună. Activitatea de cercetare are în acest domeniu realizări excelente sub coordonarea lui Mărginean: cărți și studii. Poate cea mai importantă realizare o reprezintă cele 12 evaluări ale stării calității vieții pe eșantioane reprezentative, care constituie o bază de date, cu siguranță, fără pereche în lume.

Ioan Mărginean a continuat, împreună cu colegii lui, programul „Calitatea Vieții", făcând ca această temă să fie un domeniu de vârf al sociologiei românești. Institutul nostru a publicat cărți și studii fundamentale, fiind una dintre cele mai importante producții științifice pe tema calității vieții din întreaga lume.

S-au dezvoltat trei direcții importante sub coordonarea lui Ioan Mărginean. În primul rând, dezvoltarea paradigmei calității vieții în toate sferele vieții sociale; calitatea vieții a devenit o paradigmă a analizei societății și a vieții omului. În al doilea rând, Ioan Mărginean a avut contribuții teoretice majore în sociologia calității vieții. În al treilea rând, rămân, în mod special, contribuțiile sale meritorii la metodologia cercetării în acest domeniu.

Pentru oricine dorește să se dezvolte ca specialist în sfera calității vieții, este esențial să studieze lucrările publicate de grupul coordonat de Ioan Mărginean.